

Womhaj Bóh!

Cyklo 24.
11. junija.

Lětnik 3.
1893.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Smolerjez knihciziscežetni w Budyschinje a su tam dostacž sa sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

2. njedzela po swj. Trojizy.

Mat. 7, 13: „Dzicze nuts psches te czěšne wrota.“

Rajke dha su tele wrota? Tón Knjes Jesuś je te same nam sam pokasał a wopisał. Te přenje słowa jeho krašneho předomanja na horje wopisaju nam te czěšne wrota. „Ebóžni su czi, kiž su duchownje khudzi, pschetož jich je to njebieske kralestwo; Ibožni su czi srudni, pschetož woni budza troschtowani“, to staj taj dwaj stolpaj, kotraž staj nutskhód do czěšnych wrotow. „Ebóžni su czi, kiž su duchownje khudzi.“ Čzělnje khudy je tón, kiž nima sa swoje czělnje žiwjenje to, sčtož trjeba; a njemóže to same šebi wobstaracž; duchownje khudy je tón, kiž nima sa swoju dušchu, sčtož trjeba, a njemóže to same šebi wobstaracž. Duchownje khudy je tón, kiž tule swoju khudobu, swoju hubjenoscž czuje a pónaje. W naš wschitkich hordoscž hluboko bydli. Wschitzy šebi myšlimy, so šmy sčto wě sčto. Jedyn šebi wjele bycz sda, dokelž ma pjenjesy, drugi, dokelž je něsčto nawuknył a wjele samóže, třeczi, dokelž ma wyšoki sčtant, sčtwórtny, dokelž je czěšnje živy, pjaty nima žaneho prawa na hordoscž, tola je wón hordy a dzerži wjele do šebje. Duž dyrbymy wschitzy dele lěscž i hordeho konja, na kotrehož šmy so šynyli a pónacž: Wšcho sčtož šym a mam, sčtož czinju, njeje ničto, hdyž so wo to jedna, so bych wěczne, wěrne a njesachodne žiwjenje dostał. Sa to šym khudy, morwy, prošer a dyrby so wschón Božej hnadže a šmilnosczzi podacž. Dele dyrby do teje hlubokeje srudoby dušche, so hrěch we mni bydli a póžrje forjenje mojeho bycza a najrjeńšche kwětki mojeho czinjenja,

tač so šym šhubjeny a mam žiwjenje jeno i lutej njedowuplědženej šmilnosczzi.

Jeno, hdyž wutroba dze psches tele czěšne wrota, budže wona khmana sa to, sčtož je a ma Jesuś, sa bohatstwo a njebieski dar, sa troscht a měr, kiž je w Jesuśu. Wopomni derje, ta wutroba, kotraž njecha dele i wyšokoho tróna šwojeje hordeje šamoprawdosczze do teje khudoby a pokuty, kotraž nimo tychle czěšnych wrotow dze, njemóže Jesuśa mēcž ani jeho pónacž. Wopomni tež derje, jeno potom, hdyž pschezo jašo, wschědnje i nowa nutsčehnjemy psches tele czěšne wrota, so pscheczisčezujemy i šwojeho šbožnikowej wutrobje a dostanjemy nowe reki jeho žiwjenja a šhonimy nowu hnadu wot njeho.

„Ebóžni su czi, kiž czicheje myšle su, pschetož woni budza semju wobšynocz. Ebóžni su czi, kiž hlódni a laczni su po prawdosczzi, pschetož woni budza troschtowani.“ To stej druhaj stolpaj, i kotrejuž so natwarja czěšne wrota.

Czi, kiž su czicheje myšle, to su czi poniženi, kiž derje šwoje hrěchi pónaja a teho dla šebi wot šwěta ničto nježadaja. Woni czinja, sčtož Bóh wot nich žada, noscha, sčtož jim napoži, wošmu džakownje, sčtož jim wobradži, ale njemorkotaja, hdyž so jim wscho njedosta; jich hlód a lacznoscž dze na to, so bychu psched Bohom prawi namačani byli, so by jeho prawdoscz w nich, w jich žiwjenju a w jich žylym sadžerženju so wopokasała a šjewila. Šak wjele šebi pschezo wot šwěta žadamy, šak wjele czěscze a pschepónacža, kubłow a wješelow! Šak morkotamy pscheczimo Bohu a człowjekam. Šak šmy šschiwodženi, hdyž so po naškej woli a po našchim žadanju nještanje. Dele po

tajkim, dele a nuts psches te częšne wrota, kotrež tón Anjes jow wopische! Wone mjedu k sbóznikowej wutrobje a k měrej, kotryž wón dawa. Tak šo směrjuje wutroba pola njeho, tak šo wuliwa bohate, hluboke bójšte žiwjenje tež do naš, napjelni naš a sbudži pschezo nowu lacžnosć po tutym žiwjenju a jeho prawdosćzi, hlód a lacžnosć, kotrymajž je polne spofojenje šlubjene.

Njeje došć, widžecž tele częšne wrota, my chzemy šo spytacž, hacž tež wschédnje se šwojim žyłym waschnjom a byczóm psches te šame džemy; jeno potom je Ješus šam našch, jeno potom namašamy jeho a w nim žiwjenje. Šomjeň.

—rm—

Sšerbja šwěrnj woštanu!

Stara šhwalba našeho lubeho šerbiskeho luda je šwěrnosć k wótznemu krajej a bohabojašnosćzi. Wona je drohe kublo, kotrež je šebi našch lud pschezo wyšoko wažik, šo šu šami kralojo a wjerchojo lubosćziwje na našch luby šerbški lud spominali. Wošebje pschi šjawnych wólbach je našch lud kóždy krocž wopofasať, šo je wón konservativny lud, kotryž ani krocžele woť tuteje wot wótzow herbowaneje šwěrnosće njewotstupi. Šašo je našchemu ludej škladnosć pošćizena, šo w tym šmyšljenju wopofasacž, dofelž ma šo 15. junija šhěžorstwony šejm wušwolicz. Štary šejm dyrbjesche šo wot šhěžora rospušćizicž, dofelž šo wobarašche do powjetschenja wójška šwolicz. Nowemu šejmej, kotryž ma šo na nowy tydžej wušwolicz, budže šo šašo tutón wojerški šakon pschedpošćizicž a budže šo pošasacž, hacž budža czi nowowušwoleni mužojo šhmani dorosćmicž, šcho je k šbožu luda a wótznego kraja nušne. Wyšch- nosć, kotryž je Wóh luby Anjes pošajik, je šebi tu wěž došćadnišcho rospominať, přjedy hacž je šebi wot luda te nowe wopory žadať, hacž tamni blisťowidžazy šapóšćanzu, kotšij šu našch žyty lud š wotpošasanjom teho šakonia psched našchimi nješchecželemi do šwěcha štajili. My Sšerbja mamy to pschewědženje, šo je wyschnosć pošnje a žyle pschewědžena byťa, šo wjazž wojakow trjebamy, šo by mēr w kraju woštal a nješchecželjo naš k wójnje njewabili. Duž chzemy Boha prošycž, šo chžyl wutrobje žykeho luda w našchim dalokim wótznym kraju wodžicž, šo nješychu šo šašlepicz dali wot žanych šchěžumarjow; ale šo bychu je šwojim hšokom k temu pomhali, šo bychmy psched wóinu šakhowani woštal. Pschetož hdy by šo šnano šašo tajši šejm wušwolik, kotryž by šo dale špjećowal, bychu najšterje Šranžowšoj, kotšij jenož na dobru škladnosć cžakaja, dale směrom njewoštal, ale wóinu šapocželi. A nješy wóina potom byťa kaž šchtraša Wóža ša našch šašlepjeny lud! Potom wschaf bychu czi, kotšij nětko lud pschezo pschecžiwu wyschnosćzi šchěžumaja, wotajšćknyč dyrbjeli — ale to potom ničžo wjazž pomhaťo nješy. My pať, lubi Sšerbja, nješchamy pošćuchacž na žane lišćezaze šłowa a chzemy woštacž, šchož šmy byli, šwěrnj lud dobreho štareho konservativneho šmyšljenja. Ša mam te cžucže, šo žanemu Sšerbej, kotryž šo jako Sšerb cžuje, možno byčž nješmē ša drugeho, šhibi ša konservativneho hšokowacž. Konservativni šami jašnje wupraja: My šmy ša powjetschenje wójška, dofelž chzemy našchemu wótznemu krajej mēr šđeržecž. Konservativni šu czi, kotšij šu hotowi ša šchescžijanštwo wušćupicž, hdyž je nušne a kať mohť teho dla našch luby šerbški jako boha- bojašny lud druhich wušwolicz, hacž tyč, wot kotrychž wē, šo budža drohe kubla našcheje wěry šakitowacž pschecžiwu šo hibazym cžemnym mozam njewěry, kotraž šo w šozialdemokratiskiej štronje na šejmie šjawnje pošasuje. Našchim Sšerbam, kotšij šu mēr- lubowazy lud, je wěšće napšchecžiwna byťa wschitka wólbna hšara, kotraž je šo tež do našchich mērnych šerbških wšow w pošćednich tydženjach šanjekla a někotry je šo radšcho š pucža mēť, hdyž šo wo wólbje rēcžesche. Lubi Sšerbja, hdyž tež trjeba njeje, šo šo na tajkich wólbnych šhromadžijnach wobdželimy, dofelž šmy wěšćzi w našchim šmyšljenju, — tola prawje byťo nješy, hdy by šchoť 15. junija doma woštacž chžyl, dofelž chže šo wólbneho njemēra šminycž; — š wólbnyym prawom mamy š dobom tež pschisťušćnosćž jako šwěrnj poddanjo našcheje wyschnosćze, šo my Sšerbja wschitžy džemy šwój hlód ša konservativneho muža wodebacž. My šašžy Sšerbja wušwolimy knjesa **šrabju š Lippe-Šartškeho,**

a lubi bramboršžy Sšerbja pať **šrabju Arnima-Šužakowskeho,**

Šaj Sšerbja šwěrnj woštanu!!

Sštyri a dwažcžo na dobo do rowa žiwi šahrjebani.

Wónka bē tamny šrimot do dala šhšchecž byť. Šowjesčž wo tym, šcho bē šo tu štaťo, došćže š šhwatom do domow tyč, kiz bēchu tule šawrjeni; wyschnosćž to tež hnydom šhoni a drusy škaťarjo. Duž šo se wschēch štronow ludžo šem cžerjachu, šo mohli wobhadacž a šhšchecž, šobu škoržicž a šobu pošćacž, ale tež šobu pomhacž. Šižo pschipošćnju bēchu tu wjazž, dnyli što wuwucženi škaťarjo a žyťa šhromada hewjerjow šhromadženi.

Na tymi šašypnjemym lešesche žakošny kruč kamjenja, wysche wscheho bēchu tu czi, kiz chžychu jim pomhacž š ich rowa wuwjesčž, špochi w štrasche, hacž šnano šo nowe kruč wot horka dele nješchacž a na nich dele nješpanu, a tajšele myšćizki někomužćizki pomhazemu wscho wješele džělacž a pomhacž šašychu. Nětkle pošča šo lodojty dešćčž š nješješ lecž. Psches Šobjo dyrbjachu ludžo pschicž na pomoz, ale na Šobju bē wscho polne šchřutow, pucže bēchu pjelšte a hšadke, š kóždej štopu, kotryž něčťo šćini, bē w štrasche, šo panje. Pschecželjo a šnaczi, žony a džěczi tyč, kiz tam pod tamym kamjenjom tčachu, šedžachu kolo wokolo dyrkotajo a pošćo, wschitžy bēchu wot dešćčža pschamacženi. Wšcho bē škoro wschu doměru šhubiko, duž bēchu šwoje pomozne džěťo wopradowe halle wokolo wječžora šapocželi.

Wšchón dotal šandženy cžaj pať jim tola nješē podarmo nimo pscheschof. Štalny mišćtr Šuchtar bē š pjećimi druhimi na te dele ššpadane kamjenje šalěšć, hacž runje bēchu špochi w hrošy, šo mohle wot horka nowe kamjenje na nich dele špadacž. Kiz pať tam deľka štejo hšadachu, šcho tamni šapocžachu, bēchu wschitžy šobu š nimi w hrošy, hdyž tamni pať jowle, pať tamle se šady dele špadaných kamjenjom wulěšychu. Na jene dobo wu- hšadachu pschihšadowarjo, šo cžile mužojo, kiz chžychu tym šahrjeba- nym wupomhacž, šhwilu štejo woštachu, a šo jedyn wot nich dele šalěšy. Tam bē mjenujžy šhětry žłob, duž šebi wschitžy myšćlachu, šo mohť něčťo do njoh' nuts šalěšć a po nim k tamym šašyp- njemym pschelěšć. Žłob bē něždže tajši šchěrofi, šo možesche šo cžłowjeť někať psches njón pschěťčćizč. Duž šo mlody škaťar, š mjenom Šinka, šyn tameho štareho Šinki, kiz bē šobu š tamymi druhimi šašypnjemym, dele šwazi a bē na jene dobo nutska w tam- nym žłobje. ^{3/4} hodžiny cžachu na njeho, hacž šo šašo w nim njewrócž. Na to šašo se šwojeje džery wulěšy, wot wschēch š wješelom powitanu a powjedasche, kajke tam w tej džerje je. Duž nětkle czi tamni ša nim dele šalěšychu, a hšadachu, kať bychu šebi šwoju wěž šapocželi.

Na dwěmaj pucžomaj chžychu špytacž šo k tamym šašypnje- nym pschecžišćčecž. Šedyn pucž bē tón, šo chžychu hšadacž, hacž šebi njemohli 40 kóhczi daloku hšaku šćinicz a takle k jich rowej dopšćicž. Druhi pucž bē psches tamny žłob. Mlody Šinka praži, šo je hacž na 20 kóhcžow wot šašypnjemych šdaleny byť. Nětkle šo k nim někotš drusy š dobreje wole pschidwachu, kiz chžychu šobu pomhacž.

Wjes tym bē šo šacžmilo. Duž šebi šwěžy šašwěćizichu a wschē tele jich šwěžy wobšwěćizichu tu wulku škalnu šćženu, šo bu kóždemu, kiz tam štejo na nju hšadasche, pošćla wscho štyšćno. Wóži dešćčiz šo hšchēze pschezo š rěťami dele lišesche. Džěťo bē štrasčne, dofelž možesche šo kóždu šhwilu nowy kruč škaťy wot- walicž a dele šypnyč, a to runje tam, hdyž šebi šwoje džěťo cžinjachu.

W blisťim lěšy buchu wschelake tošće šchřomy porubane a šem domješene, a te hřady pschecžiwu škale šatylane, šo šo njemohla dele šašypowacž. Takle mējachu tu šhšny kryw a nětkle možachu škerje pošćecž džělacž.

Runjež bē šyma šhětra wulka a šo špochi dešćčowasche, nješnychu šo woni ša žyťu nóz wot šwojeho džěťa. Šžoplu jěđž a picže došćachu se wschelakich mēštom šem pošćlanu, se Šandowa, š Šönigšteina a š Širny. Wokolo nich pať wošta špochi cžerjoda ludži štejo, kiz tam šymu dyrkotajo pošćachu — wschitžy bēchu š tamych šašypnjemych pschecželšćwa. Maťe džěćatka šo tam šymu mrějo k dorosćžemym cžišćčžachu, a ničťo šebi na to njepomyšli, tole mēšto žakošće a pomhazie lubosćze wopušćizicž.

Našajtra bē njedžela. W Šandowje a we wschēch wokolnych wšach šwonu šemšchi wólachu, ale tež šobu na pomoz tu do tuteje škaťy. Tole džěťo bē wschaf tež prawy Bohu špodobny šćutk nušy. Woni bēchu šo nadželi, šo najšerje hacž k tamym šašypnjemym dopšćicž, hdyž šebi deľka pod škaťu šhětru džěru wuržja, ale to njendžesche, pschetož te kamjenje tam tajke tošće jedyn na druhim ležachu, šo nješē možno, šo psches nje pschewěćlacž. Ale wschitžy

ludžo tam spěšni a pilni džěłachu, wšchako chcychu swojich 24 lubnych sašpnyjnych wumóz. — Lěpje džěłaje i tej wězu tam, hdyž bē tón žłob. Zowle džěłachu pjećo najwuschitnišchi a najwutrobnišchi skolarjo a sczinichu hebi khetru džěru w tutym cymowym kucze. Woni so njebojachu, hacž runjež skala wokoło nich schčerkasche, so bēchu w strasche, so móhli so hamu sobu sašpnyncž. Kamjenje, kotrejž bēchu wotrahli abo wotpacžili, buchu dale dawane a wumjetane. Ale džěra, kaptuž bēchu hebi wudžělali, bē wuska, so móžesche so lědy jedyn něłak psches nju pschetkócžicž.

Mimale pjećdžěłacz hodžinom džěłachu czile wutrobiczi mužojo na tymle mēscze. Mišchr Rychtar bē pak tu pak tam a roslasowasche swěru, tak ma so wšcho wumješč. Póbla pak spochi swojich džěłaczeryjom se słowami pošpynjesche, ale tež te žony a džěczi, kiž tam stejo plafachu. Žako bēchu něhdže 20 hodž. pospochi džělali, njemóžachu skoro wjazny, a wutroba a nadžija chcyšche jim spanycž. Duž wuhladachu na jene dobo, so wot delka brjedž kamjenjom módry kur stupa. Glej, duž tam tola wšchitny nejšbu morwi, ale šu hebi delka wohencžk sadžělali, woni šu žiwi. Tole bē ta wješela powjesč, kiž nētkle wot jeneho k druhemu džěšche, kiž te franjene wutroby wofschewi a tych wozjwi, kiž bēchu na ruzny wošłabili. Njedželu popođnju mējachu hižo džěru, 40 łohčow hłuboku. Nētkle czile džěłaczeryjo k wilku powotpocžnychu. Duž jim něšcho saklincža, kaž byli wuššycheli, so czi tam spody kamjenje i hamorami klepaju. Haj, czi tam tež džělachu, so móhli so se swojeho roma wudobycž. To bē sa wšchēch wonka nowe wješele! A tale powjesč bu wšchudže dale rosnjehena. Ženo lutny czi, kotrychž pscheczeljo a domjazny bēchu tam delka sawrieni, styšni storžachu: Kak wjele wot nich budže tam žiwych? A hacž je to tež nasch nan bjes nimi, abo bratr, šyn abo mandželski? A hacž so tež hdy sašo k nam na šwētko wróczi?

(Skóncženje pschichodnje.)

Wē scžěnu šmjercze.

Wot Ernsta Everja.

Pscheložit Senko.

(Potracžowanje.)

Měščczanski mišionar khwatasche po šthodže dele; dokelž pak bē klyšak, so spody delkach knjeni Kolandowa bydli, kotraž drje porědko kemschi kłodži, ale pak tola rad na njebjeske wězy spomina, dha sakłapa wón do jejnych durjow, a bórny šedžesche wón póbla njeje a powjedasche jej wo mēščczanskim mišionstwje, wo kotrymž bēšche hižo klyšak, wo kotrymž pak chcyšche wjazny klyšecž. Wón jej powjedasche, so budže mēščczanske mišionstwo wot schtyrjoch duchownych nawjedowane, a so 35 mēščczanskich mišionarow a 5 mišionstich šotrow džen wote dnja po šthodach horje a dele khwata, so bychu k wotstronjenju žyrkwinskich a druhich nusow pomhali. Wona bēšche wot šubodžiny hižo klyšak, so je tón trošchtowar pschi khoroložu to a tamne wo šbóžnym wumrjecžu powjedak, a dokelž bē wona šama psched něšcho lētami muža a pošdžišcho tši džěczi šhubika a mēšesche nētko jeno hišcže jenu jenicžu dzowtu žiwu, dha žadasche hebi tež wona, něšcho wo šbóžnym wumrjecžu klyšecž. Mēščczanski mišionar pak, kotryž bēšche horkach pola teho khorého šam swoje nashonjenja powjedak, rospomni so po tych wudowinych słowach k wilu a praji potom: „Ša šym njedawno wot jeneho naschich duchownych lubosne po- deńdženje klyšak, a chzu jo wam powjedacz, tak derje hacž šym jo wobkhowak: Bē psched někotrymi mēšazami (tak powjedasche mi tón duchowny), jako buch k khowanju 11 lētneho hólčezja sa- wolany, kotryž bēšche prjedy ke mni k njedželskemu rošwucžowanju kłodžik. Wón bēšche dyrbjak wotžal jako wopor šubodžiny (wu- zhyrowanja), kotraž džě je bjes džěcžimi džěłaczerskeho luda naj- hóršchi mordar. Žeho czerpjenje cžinjjesche jemu wjele styška a bolosčow; spominanje na to, so budže swoju šotřicžu wopuschecžicž dyrbjecž, kotrejž bē hewak pschezo swěru pschi schulerškich džělach pomhak a so budže tu šamu bjes pomozy wostajicž dyrbjecž, cžinjjesche jemu wutrobu czejku, a jeho starschej, kotrejž trošcht wēcznosčje hišcže prawje njesnajeschtaj, storžeschtaj jara. Ale tak džiwne — njepšchindže psches rt teho mašeho khorého žana štoržba! Šdyž bēšche jeho styš wulki a hdyž chcychu jeho pschitowni trošchtowacz, dha wobarasche wón jim prajizny: „Ach, ja njepotrjebam žaneho trošchta, mój šbóžnik je hišcže wjele wjozy czerpicž dyrbjak a teho njeje ničto trošchtowak.“ Starschej njewjedžeschtaj, i wotkal temu džěščžu tajta scžerpliwosč a mōž k czerpjenju pschindže. Ale wón šam to žórko snajesche. Žeho macž dyrbjesche so k ložu šynycž a jemu i „njedželskeho přédowanja“ přjódščitacz, abo wón

žadasche hebi wēste mēstno i biblije klyšecž. Haj, hdyž pak dyrbjesche macž to mēstno namafacz? Duž dha pomhasche tón hólčez i jejneje wusłosče. S jenicžim pschimnjenjom mēšesche wón, schtož hebi žadasche a starschej sašo njewopšchijeschtaj, i wot- kal temu džěščžu tajta snajowstwo i biblije pschindže. Abó, hdyž so jemu wot Žesufoweho czerpjenja powjedasche, dha sabklyšczisčtej so jeho mutnej woczji, a wón sawoła: „D, hdy budžich ja tehdy žiwy byk, ja njebych dopuschczik, so Knjesa Žesufa na kšičž pschi- bichu.“ A hacž tež jemu prajachu, so je wšchitko tak pschincž dyrbjako k naschemu wumóženju — wón njedasche so wo swoju woporniwu radoštnu horliwosč pschijesč, ale wosta pschi tym: „a ja jo tola pschidał njebych.“ Starschej sašo njewopšchijeschtaj, i wotkal temu džěščžu tajta wutrobosč pschindže. Ale dale a bóle dyrbjeschtaj tola na teho cžicheho přédarja na khoroložu po- šłuchacz. To móžesche jeno mōž i njebjes bjež, i kotrejž bēšche napjelnyeny. A wono bēšche kaž kłapanje wo jeju šwēdomnje, hdyž tón maty šwēdk swojeho Knjesa jimaj po swojim waschnju dopokajacz pytasche, so ma „kóždy cžłowjeł i wopřédka njewob- hnadženu wutrobu, i kotrejž wšchitke šte a knicžomne myšle wu- khadžēju, so pak my wšchitny swoju wutrobu psches teho Knjesa Žesufa wobhnadženu scžinicž dacž dyrbimy.“

(Potracžowanje.)

I. Wěrjaznych dušow domisna

potasana we wjazornych pomjenowanjach.

Šłóš: Wulki profeta ja.

1. Wěrjaznych dušche so wješela w Bosny, Šdyž jich cžer šemsta jow se šwēta dže, K Žionskim wrotam so nastaj'tej nošy, Tam, hdyž jich domisna na wēczne je; Šdžež šu hej žadali, dšchli šu wēščje, Bydla tam we tym najkrašnišchim mēscze.
2. Šil. 3, 20. Mat. 5, 34—35. Wěrjaznych domisna wšchelte ma mjena: Přenje to njebjewo wšchak mjenuje so, To pak wšchitke šu po pišmje jena; Do njebjewo pobožny šaschow nuts je; Njebjewo štoł Boži je, hdyž Bóh šam knježi, Semja je podnožk, hdyž psched nim wšcho leži.
3. 1 Kor. 15, 50. Mat. 7, 21. Kralestwo Bože so mjenuje nētko: Pschindž k nam twoj' kralestwo, prošymy my; Tola pak pschindžeja do njebo rēdky, Njech tež wšchak „Knježe“ šu prajili hdy. Čzi pak, kiž prawi šu, šwēczja so jašnje, Maja raj Boži do wēcznosčje krašnje.
4. Łuf. 16, 22. Rom. 4, 16. Wěrjazne dušche, hdyž se šwēta wuńdu, Nješu so do kłina k Abrahamej, K šbóžnemu mērej a k šbožu tak dóńdu; To šu psches wěru wšchak dozpili hej; Džěščžu spi derje so w macžernym kłinjje, W Šabrama kłinjje wšcho horjo so šminje.
5. Mat. 8, 11. Mat. 22, 10. Kwašne jim blido so šhotuje rjenje W domisnje Božej tym wušwolonym, Přoscheni pschindju we Žesufa mjenje K blidu wot wótow wobšadženym; Žesuf jich nashyczi se šwódkim khorštom, Napowi jich i tym najkrašnišchim wšchtom.
6. Knihy mudrosčje 3, 1. Dušche tych prawych šu we Božej ruzy, Žesufa hnada jich wobdawa tam; Pod Božim šchitom so wješela duzy, Se swojej ruku jich šwarnuje šam, Njepšchecžel njemóže ničto jim šchto džicž; Žesuf tych prawych b'dže k šbóžnosčji wodžicž.
7. 2 Kor. 12, 4. Šjew. Žana 22, 2. Njebjeski paradiz šahroda krašna, Wěrjaznych dušche tam domjedžeja, W njebjeskich honach so namaka jašna, Štrowotne plody tam narosčjeja. Paradiz Žesuf nam po šmjerczi lubi Temu, kiž jemu so i wutrobu šłubi.

8. Jan. 14, 2. 2 Kor. 5.

Wótza dom wopiša Jesuž nam rjenje,
Wórtjaže dusche jón nam'faja tam,
Ebóžni tam bydla we Jesuša mjenje;
Wótž je jón w wěczności natwaril sam.
W njebju jón pytaj! Tam nam'fajch jón wěscže
S Jesužom we tym najsbóžnišchim měscže.

9. Hebr. 12, 22. Sjem. Jan. 21, 10—27.

Hiščje nam dženša Jerusalem krašnje
S murjemi wyšoko wobdaty je.
S jaspišom, štótom šo blyščjezi tak jasne,
Čerjoda tych jandželow t kluzbje tam je.
Sehnjo je štónzo, kiž njebašnje ženje,
Ale šo šwěczi do wěczności rjenje.

10. 2 Kor. 5, 2—8. Hebr. 13, 14.

Wěrjaza duscha, duž wješel šo jara!
Wótžny kraj, domišnu namafajch tam
We njebju! Jesuž šo sa tebje stara;
S lubošču podaj ty jemu šo šam!
Wobstajne město nej na šwěcže žane,
Pšichodne we njebju namafajch rjane.

G. S.

Je dha nam trjeba powjetschenje našeho wójska?

15. junija směja šo nowowólby ša kžezorstwowy šejm. Kaž je snate, jedna šo wo to, hač budže nowy šejm ša šakon wo powjetschenju našeho wójska hłošowacž. Knježerstwo žada šebi tajke powjetschenje a praji nam, šo je nusne. Bjes njeho budže nam cžežto, mēr wobfhowacž. Je to wěčno? Bóh tón Knjes wě, tak rad bychmy čyžli my, šo žanych wójskow wjazny njeby bylo a šo by hižo tu byl tón štóty cžaš, hžjež „žadyn lud njebudže pšecžiwio druhemu mjecz posbėhnyč a njebudže dale wufnyč wojowacž“ (Jef. 2, 4). Našcha wutroba čže šo bojecž a štóžecž, hdyž žakošne hotowanja kšescžijanskich ludow na wóynu widžimy. Zola dyrbymy šebi prajicž, kaž wěžny nēt štēja, je šylne wójsko jenicžka móž, kotraž móže nam mēr hiščje dležički cžaš šdžeržecž, duž mamy drje s cžežkej wutrobu kžezorowe žadanje ša prawe, nusne a dobre pšhipošnawacž. Našch lud nječa s wóynu nicžo dohnyč a nješteji ša žanym roščerjenjom šwojich mjesow. Ale Franzowšojo njemóža nam to wodacž, šo šmy w létomaj 1870/71 jich šbili a Ššah-Bothringški kraj jim šašo wotewšali. Tež Rusžy nješbu našchi pšecželjo, woni naš hidža, a nicšto njemě, hač budže šo ruskemu kžezorej, kiž wěscže mēr lubuje, poradžicž, mēr šdžeržecž. Wšchal bē hižo jedyn raš jara blifko na tym, šo čyžychu šo Rusžy a Franzowšy t wójnje pšecžiwio nam šjenocžicž. Tehdy šmy my s Awstriškej a Štalškej tak mjenowany troji šwajšt ščinili. Zola štej Franzowška a Ruska hromadže šylniškej hač my. Franzowšojo maja w mērje wójsko wo 27,000 offizėrow, 520,000 muži, 132,000 koni, bjes tym šo ma našche wójsko jenož 20,000 offizėrow, 495,000 muži a 94,000 konjow. Franzowšojo maja kóžde lėto 220,000 rekrutow, nēmšy jenož 186,000 rekrutow, runjež mamy my 11 milijonow wobhydlerjow wjazny hač woni. W wójnje létow 1870/71 bē wošebje našcha artillerija wjele lėpšcha hač franzowška. To šu šebi woni derje wopomnili. Šólna artillerija ma hižo w mērje 8000 wuwučenyč artilleristow wjazny hač my, tež maja 1038 šapšehnjenyč pólvornych wošow, bjes tym, šo mamy my jenož 91. Franzowška artillerija trjeba jenož tele 1038 pšchahi do šwojich kanonow šapšahnyč, dha ma wona w wójnje dobre šapšehnjene kanony s konjemi, kiž šu hižo wujėšdžene. Tež we wšchėch druhich woještich wěžach šu naš Franzowšy jara pšescžahnyli a bjes morkotanja dawa kóžde lėto jich šejm, ščtožkuliz šo ša wójsko žada. Šola nich šo tež woprawdže kóždy kšmany, strowy a šylny muž t wojašam wušbėhne, bjes tym šo je pola naš wošoko 100,000 kšmanyč wyšče, kiž njetriebaju šluzicž. — Tež Rusžy maja žakošnje wulke wójsko. To šame ma w mērje 30,000 offizėrow, 983,000 muži, 152,000 koni a 435 baterijow. Šdyž pak my wo Šustej a Franzowškej rēcžimy, dha dyrbymy tež wo tych, kiž šu s nami w šwajšt, wo Awstriškich a Štalškich nēščto našpomnicž. Awstrižy maja w mērje wójsko wo 17,200 offizėrow, 296,000 muži, 65,000 koni, 241 baterijow. Štalžy maja tež w mērje 15,000 offizėrow, 232,000 muži, 40,000 koni a 207 baterijow. S tychle licžbow šo derje

wujakni, šo matej Ruska a Franzowška hižo w mērje wjele wjazny wojašow, hač našch troji šwajšt hromadže. Dale je widžecž, šo myja Franzowšojo a Rusžy tež w wójnje wjele wjazny kšmanyč wojašow, hač našch šwajšt, dofelž w mērje wjazny rekrutow wušbėhju. Hižo w mērje maja Rusžy a Franzowšojo wošoko 280,000 muži a 85,000 koni wjazny, w wójnje pak 1 milijon wojašow a wošoko 18,000 kanonow wjazny. Pšecžiwio tak wulkej pšchemožy w wójnje ani lėpšche nawjedowanje, ani lėpšche wudoknjenje wojašow nicžo njepomhatej. Šbože we wójnje móže šo lohko pšchemenicž a nicšto njemóže wjedžecž, ščto jo směje. Tež maja Rusžy a Franzowšy runje tajke dobre brónje kaž my a šu jara wjele pšchuwufnyli a po nami čžinili. Našchi krašni generaljo s lėtow 1870/71 šu morwi a hač smějemy šašo šbože, tak wulkič wjednikow pola našchich wójskow widžecž, to njemě nicšto doprėdka. Duž njemóžesche našche knježerstwo pšchiladowacž, tak šo našchi šušodžo pščežo móžnišcho pšchihotuja. Šo pščežo wulke rēcže wo šwojej mērnošči džerža, njemóža naš molicž. W nalēcžu 1870 pšhipowjedachu Franzowšy wšchemu šwětej mēr a w lēcže mējachmy wóynu. Wójnny pšchindu husto tak rucže kaž blyšt. Duž je najlėpšchi blyštowod móžne wójsko. Knježerstwo šo stara še šwojim žadanjom po powjetschenju wójska ša lud, kaž dobrny hospodar s cžašom špomina na pšchichodnu nusu a hubjenosč. Šeno s dobrnym a šylnym wójskom móžemy špewacž: Budž s mērom, luby wótžny kraj! Tak šylni, šo móžemy kóždeho, kiž čže nam mēr šašycž, porašycž, nješmy wjazny. To praji nam wščitžy mužojo, kiž šo na tele wěžy derje wusteja. Woni njebychu to wěscže prajili, jeli šo njeby temu tak bylo. Wójna šo nētš nikomu njelubi a te cžašy hrajšanja s wojašami šu nimo. Wotpohladanje knježerstwa je to, šo bychmy tak šylni byli, šo njeby wójna do našcheho šamšneho kraja pšchilčla. Ščto to rėka — wójna w šamšnym kraju — to wjedža wščitžy čži nanajlėpje, kiž šu franzowšku wóynu šobu čžinili. Šo pak njebychu dohyczerjo s nami tak dušnyje wobfhadželi, kaž my 1870 s Franzowšami, to móže šebi kóždy lohko prajicž. Kač bē nētš šapocžecž, šo by šo wójsko tak pošylnič, kaž je nusne, bjes pšchewulkič brēmjenjow ša lud? Šo šakonju dyrbi kóždy kšmany tež woprawdže šluzicž. Ale hač dotal njebē temu tak. To pak je šjawná njeprawdosč. Šo tutym wašchnju njetrieba kóžde lėto 100,000 młodyč ša šluzbu kšmanyč mužow šluzicž, bjes tym šo jich kameradow wušbėhnu. Ale tež w wójnje wostanje wjele štow tyžozow młodsčich šylniškich mužow šomach, bjes tym šo dyrbja šaršchi hospodarjo a nanojo kžėžu a dwór, žonu a džecži, wifowanje a šašluzenje wopuščecžicž, šo bychu štrachi wójnny ša wšchėch tych druhich wustali! To je šašo njeprawje. Dale dyrbi nētš džel pėšchich tš lėta šluzicž, bjes tym šo šo wulki džel jich kameradow hižo po druhim lēcže domoj puščjezi. Tež to je njerunosč, kotraž ša muža wjele ščtodny w wšchėdnym žiwjenju pšchinješe a jeho šnano tež njepokojneho ščžini. My pak dyrbymy kralowšku šulnju s radošču a s wješkosčju, niz s njepokojnosčju, nošycž. Knježerstwo čže po tajkim dwělėtnu šluzbu pola pėščtow šawješcž. Najprjedny, dofelž je potom móžno, tak wjele rekrutow šajicž a wudoknecž, kaž trjebamy. Š druhemu, dofelž šo po tutym wašchnju tež ta njeprawda wotštroni, šo wošoko milijona šašluzbukšmanyč ludži njetrieba šluzicž ani wobcženosčje šluzby w mērje a w wójnje na šo wlač. Š šecžemu pak je potom, hdyž mamy wóynu, móžno, nimale 460,000 šaršchich s wjetšcha ženjenyč ludži w kraju wostajicž, kiž dyrbja nētš bjes šapjeranja s pólnym wójskom wucžahnyč. — Ščtož dawki nastupa, kotrež šebi nowy šakon žada, dha wē knježerstwo jara derje, šo šo nowe dawki nikomu njelubja, ale wone šu tak roščdželene, šo s molom hiščje tak cžežke njebudža, kaž brēmjo tšilėtneje šluzby. Wy-li šo kóždeho jenotliwego woprašchal: Čhželč pšchichodnje radšcho poš pjenježka wjazny ša litr piwa płačicž abo šecže lėto šluzicž? dha njeby jemu cžežto bylo wotmolwicž. Tak ma šo s wójskowym powjetschenjom. 15. junija budže žyly lud šwoje mējenje wuprajicž, tak šebi wo tutym šakonju myšli. Móže dha ša šwėrneho Šserba, krala a wótžny kraj lubowazeho, prawe mējenje cžežke byč? My šebi myšlimy: „nē“. Š do-pjelnjenjom kžezoroweho žadanja šo nam mēr wótžneho kraja wobarnuje, šo šawjedže hižo došho žadana dwělėtna šluzba, šo pšchepuščježa štari krajni wobornizy še šluzbu w polu, šo šdžerzi cžešcž našcheho luda pšchėd druhimi krajemi. Duž, lubi Šserbja, dajcže nam tón džen našchemu kžezorej šrošymliwje wotmolwicž:

S Bohom ša kžezora a wótžny kraj!